

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВОЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

М Матковська

Україна, м.Суми, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

«Під неперервною освітою ми розуміємо систематичну, цілеспрямовану діяльність по одержанню й удосконалюванню знань, умінь і навичок як у будь-яких видах загальних і спеціальних навчальних закладах, так і шляхом самоосвіти»[1, с. 33].

Важливе місце у вітчизняній системі неперервної освіти посідає післядипломна педагогічна освіта. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників сьогодні здійснюється в інститутах післядипломної педагогічної освіти. Неперервність освіти педагогічних працівників можна розглядати як курси підвищення кваліфікації (навчання кожні 5 років) та самоосвіта. За визначенням В. Олійника, підвищення педагогічної кваліфікації – це процес і результат навчання педагогічних працівників, головною метою якого є забезпечення потреб суспільства у кваліфікованих кадрах з високим рівнем професіоналізму та культури, спроможних компетентно, творчо і відповідально виконувати завдання, що стоять перед ними [2]. Сьогодні відсутня педагогіка післядипломної педагогічної освіти, мала кількість теоретичних досліджень та практичних наробок, що спричиняє необхідність осмислення досвіду а також визначення перспектив подальшого розвитку системи післядипломної неперервної освіти.

У системі післядипломної педагогічної освіти з метою забезпечення професійного зростання педагогів використовуються різні форми (очна, дистанційна, очно-дистанційна та ін.) навчання. Кожна з форм підвищення кваліфікації має свої особливості.

Найбільш актуальною формою підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти є очно-дистанційна. Вона має суттєві переваги перед очною формою навчання: в ній оптимально поєднані очне і дистанційне навчання, традиційні і сучасні засоби та форми навчання; дає можливість диференційовано використовувати змісту навчальних програм; забезпечує розвиток інформаційної культури. Сьогодні здійснюється пошук нових форм підвищення кваліфікації педагогів, які б повною мірою відповідали запитам та вимігам слухачів.

Проблеми ефективності навчання дорослих в системі післядипломної освіти сьогодні є предметом дискусій, оскільки просто не існує та й не може існувати універсального рецепту професійного успіху викладача закладу післядипломної освіти, адже відомо, що різні підходи спрацьовують тільки у конкретних фахівців і певних умовах.

Важливим є питання формування у педагогічних працівників позитивної мотивації до процесу підвищення кваліфікації.

Великий вплив на ефективність навчання дорослих у системі неперервної освіти мають взаємостосунки викладача і слухачів у навчально-виховному процесі інституту післядипломної освіти. Досвід свідчить, що навчання, зорієнтоване на розвиток майстерності педагога, здійснюється ефективно лише за умови налагодження під час занять продуктивної взаємодії між викладачем та слухачами, позитивного психологічного клімату, рівноправного партнерства, побудованого на діалозі, спільній розвивальній діяльності. Тому, сьогодні найбільш поширеними є такі методи активного навчання, як тренінги, навчальні групові дискусії, ділові ігри, практичні заняття, групові завдання – тощо. Під час організації навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників важливе значення має вміння поєднати лекційний матеріал та можливість відпрацювання отриманих теоретичних знань на практиці.

Надзвичайно важливий механізм взаємодії слухачів під час занять на курсах підвищення кваліфікації, а успішність педагогів на курсах підвищення кваліфікації має розвивати культуру досягнень педагогів, бути атрибутом їх зусиль, а не здібностей.

Окрім того, слід урахувати необхідність особистісного підходу в процесі роботи з слухачами курсів підвищення кваліфікації, адже активність слухачів, їхні прагнення та мотиви до удосконалення фахової майстерності часто є різними.

Як свідчить досвід, створення позитивного мікроклімату в групі сприяє та підтверджує самооцінку педагогів, що може мотивувати педагогічних працівників до самоосвіти та особистісного удосконалення.

Сьогодні актуальним є забезпечення підвищення кваліфікації педагогів сучасними професійними програмами, робочими планами, підручниками і посібниками, методичними рекомендаціями, тощо.

Отже, неперервна післядипломна освіта є особливою в освітянській галузі. Вона повинна орієнтуватись не тільки на те, щоб дати слухачам певну суму

знань, вмінь та навичок, а й стимулювати педагогів до подальшої самоосвіти, саморозвитку, особистісного зростання. Якість підвищення кваліфікації педагогів відображає цілісність і послідовність курсового навчання. Важливими умовами забезпечення ефективності процесу навчання у закладах післядипломної педагогічної освіти, як складової неперервної освіти є: формування у педагогів позитивної мотивації до неперервної педагогічної освіти; поєднання, взаємодоповнення професійного та особистісного зростання; організація взаємодії педагога та слухачів, необхідність особистісного підходу в процесі роботи зі слухачами;

ЛІТЕРАТУРА

1. Агейкіна-Старченко Т.В. Модернізація післядипломної педагогічної освіти в контексті сучасних освітніх парадигм / Т.В. Агейкіна-Старченко // Імідж сучасного педагога. – 2010. – № 1 (100). – С. 32–34.
2. Олійник В.В. Дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті: організаційно-педагогічний аспект: Навч. посібник. – К.: ЦППО, 2001. – 148 с.
3. Маслов В.И. Теория и методика организации непрерывного повышения квалификации руководителей школ: Учеб. пособие. – К.: МНО УССР, 1990. – 259 с.
4. Шевчук Л. І. Методологічні основи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі професійної освіти : посібник для керівників, педагогічних працівників професійної освіти / Л. І. Шевчук. – Хмельницький (видавець А. Цюпак). – 2006. – 178 с.